

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Генератор глибоких снів. URL: <https://www.morningdough.com/uk/ai-tools/deep-dream-generator> (дата звернення: 28.02.2024).
2. Розробка одягу за допомогою штучного інтелекту: майбутнє моди. URL: <https://neurfashion.ai/designing-clothes-with-artificial-intelligence-the-future-of-fashion/> (дата звернення: 09.07.2024).
3. Рябчиков М., Мица М., Мовчанюк А. Формування концепції дизайну одягу за допомогою штучного інтелекту. *Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки*. 2023. № 4. С. 298–302.
4. Дерман Л. М., Ткач Г. Л. Штучний інтелект у дизайні XXI століття: етичні, філософські аспекти. *Cultural and artistic practices: world and Ukrainian context : Scientific monograph*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. P. 158–168. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/343/9444/19708-1?inline=1> (дата звернення: 09.07.2024).
5. Як неймережа DALL-E може бути корисною. URL: <https://elit-web.ua/ua/blog/kak-nejroset-dall-e-mozhet-byt-polezna-vashemu-marketingu> (дата звернення: 03.01.2024).

Зінченко Дмитро Віталійович,

здобувач 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота,

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради,
м. Харків, Україна

Науковий керівник – **Клеба А. І.,**

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри інформатики,

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради,
м. Харків, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Для сучасного світу вже досить буденним стало використання Інтернету для задоволення своїх потреб, будь-то робота, навчання або просто спілкування. Молодь не уявляє своє життя без цієї всевітньої інформаційної мережі. Зі збільшенням наукового процесу в цій галузі значного розвитку набуло створення та використання штучного інтелекту.

Штучний інтелект як галузь інформаційних технологій, що найбільш динамічно розвивається останні роки, торкається усіх сфер людського життя, зокрема освіти та науки. [3, с. 246].

Штучний інтелект – розділ комп'ютерної лінгвістики та інформатики, це комп'ютерна наука, у якій розглядаються формалізовані проблеми та завдання, подібні до тих дій, які виконує людина. З іншої точки зору, це інженерна система, яка здатна обробляти, застосовувати та вдосконалювати набуті знання та вміння, щоб покращити рівень життя та полегшити щоденну рутину.

Штучний інтелект може виконувати прості завдання: пошук необхідної інформації, вирішення логічних або математичних завдань, розпізнавання зображень і ідентифікація звуків, так і складні: конкурентна боротьба в іграх, керування автомобілем або побутовою технікою (наприклад, «розумний будинок»).

Вивченням штучного інтелекту як явища займались низка науковців, такі як О. Барна, О. Бойченко, О. Вовк, В. Гітис, М. Єфремов, Л. Карташова, І. Матушевська та інші. Хоча багато дослідників характеризували та розглядали розвиток штучного інтелекту як сучасне явище, що прогресує, проте недостатнім є вивчення його у соціальній роботі в освітньому середовищі.

Використанню штучного інтелекту на різних рівнях освіти та в майбутньому у своїй роботі приділили увагу науковці О. Zawacki-Richter, V. Marín, M. Bond & F. Gouverneur [4].

У науковому проєкті національного рівня та загальнодержавного значення «Національній стратегії розвитку штучного інтелекту в Україні (2020-2023)» визначено пріоритетні напрями здійснення фундаментальних, прикладних та експериментальних досліджень, завдання і заходи щодо

впровадження вітчизняних і світових технологій штучного інтелекту в інтересах національної безпеки та оборони, економічного та соціального розвитку України [1].

На противагу людському, у штучного інтелекту є найважливіша риса – здатність до постійного вдосконалення та навчання. Через певний час саме він допоможе людству у вирішенні ряду важливих питань, зокрема кліматичні та боротьба з хворобами, які неможливо вилікувати [2].

У молодіжному середовищі використання штучного інтелекту стало звичним явищем, оскільки відповідь на будь-яке запитання можна знайти лише за кілька кліків. Штучний інтелект допомагає надавати навчальні матеріали, проводити онлайн-курси та навчальні програми, перевіряти завдання та роботи, створювати графіки та аналізувати дані, надавати підтримку дослідженням, спілкуватися іноземними мовами, допомагати організовувати час і планувати завдання, створювати презентації та документи.

Пов'язуючи штучний інтелект зі соціальною роботою, можна сказати, що з його допомогою можна значно покращувати її практику. І це виявлятиметься через допомогу фахівцям у визначенні потреб клієнтів та їх пріоритетів.

Виокремимо функції штучного інтелекту у соціальній роботі зі здобувачами освіти:

- аналіз даних та ідентифікація ризиків (труднощі в навчанні, психологічні проблеми, потреба в соціальній підтримці);
- індивідуальна допомога, яку надає штучний інтелект, пропонує підтримку та рекомендації учням на основі їхніх конкретних потреб і обставин;
- покращувати комунікацію (будувати стосунки між здобувачами та соціальними працівниками, оскільки ви можете поставити питання будь-коли й одразу отримати відповідь);
- моніторинг стану студентів (штучний інтелект може допомагати відслідковувати стан та поведінку студентів, попереджаючи про можливі проблеми);
- автоматизація завдань (зменшення навантаження соціальних працівників за рахунок автоматизації рутинних завдань, таким чином, полегшується життя як соціальним працівникам, так і учасникам освітнього процесу);
- підтримка в процесі адаптації (штучний інтелект, що надає інформацію про заклади освіти та послуги, які вони пропонують, допомагає адаптуватися до нового місця навчання);
- навчає навичкам самопомоги (штучний інтелект може надати матеріали та поради, щоб допомогти здобувачам розвивати власні навички самопомоги).

Використовуючи штучний інтелект, соціальний працівник може проводити моніторинг здобувачів освіти, щоб далі працювати з ними, виявляти нагальні потреби, щоб задовольняти їх та вчасно надавати необхідну допомогу.

Соціальні працівники можуть і мають право послуговуватися штучним інтелектом, але повинні дотримуватися встановлених правил, які передбачають:

- належне застосування технології штучного інтелекту в освітньому процесі з дотриманням академічної доброчесності та забезпечення персональних даних учасників освітнього процесу;
- системи штучного інтелекту використовуються для вирішення складних навчальних завдань, які вимагають критичного мислення, аналізу та формулювання власної думки, а не лише для відтворення знань;
- формувати власну траєкторію професійного розвитку щодо використання технологій штучного інтелекту в навчально-виховному процесі;
- сприяти проведенню інформаційної кампанії щодо підвищення обізнаності в сфері штучного інтелекту (організувати тематичні виховні години для здобувачів освіти та їх родин, круглі столи, диспути та дебати між учасниками освітнього процесу тощо).

Таким чином, запровадження штучного інтелекту в соціальну роботу вимагає досягнення балансу між автоматизацією та індивідуальним підходом. Головна ідея полягає в тому, що рішення, які пропонує штучний інтелект, повинні підтримувати та доповнювати висновки соціальних працівників, а не замінювати їх. Застосування штучного інтелекту в роботі із здобувачами освіти значно прискорить отримання результатів і покращить дослідження соціального робітника.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стратегія розвитку штучного інтелекту в Україні: монографія / А. І. Шевченко, С. В. Барановський, О. В. Білокобильський та ін. Київ : ІПШІ, 2023. 305 с. URL : https://jai.in.ua/archive/2023/ai_mono.pdf (дата звернення: 08.10.2024).

2. Тегмарк М. Життя 3.0. Доба штучного інтелекту. Київ, 2019. 432 с.

3. Швиденко І. М., Кравченко Л. І. Штучний інтелект як фактор впливу на конкурентоспроможність викладачів на ринку надання освітніх послуг. Перспективи вищої освіти. *Технології добросовісного використання штучного інтелекту у сфері освіти та науки* : матеріали Всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 31 липня – 10 вересня 2023 року. Одеса : Гельветика, 2023. 276 с.

4. Systematic review of research on artificial intelligence applications in higher education—where are the educators? / O. Zawacki-Richter, V. I. Marin, M. Bond, F. Gouverneur. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*. 2019. № 16 (1). DOI: 10.1186/s41239-019-0171-0.

Казаннікова Мілана Олександрівна,

учениця 9 класу,

Науковий ліцей Хортицької національної академії,
м. Запоріжжя, Україна

Наукові керівники – Казаннікова О. В.,

кандидат педагогічних наук, директор,

Науковий ліцей Хортицької національної академії,
м. Запоріжжя, Україна

Скляренко А. В.,

доктор філософії за спеціальністю Екологія,

заступник директора з навчально-виховної роботи,

Науковий ліцей Хортицької національної академії,
м. Запоріжжя, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ШІ В ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

У кінці 2022 року педагоги всього світу були вражені запуском сервісу ChatGPT із ШІ від компанії OpenAI та високими можливостями автоматичної генерації тексту, якими розпочали користуватися здобувачі освіти і не завжди з найкращими намірами. Швидко було визнано його потенційну загрозу, що призвело до введення заборони на його використання в багатьох закладах освіти. Але з плином часу вчителі стали розглядати можливі переваги чат-ботів, заснованих на ШІ, таких як ChatGPT. Педагоги зараз проводять дослідження, які дозволяють визначити як ChatGPT і подібні технології можуть поліпшити процес навчання.

Проаналізувати переваги та недоліки використання ШІ в освітній системі взято за мету статті.

Освітня висловлюють думку, що вплив ChatGPT на навчальну діяльність та освіту може бути позитивним з наступних причин:

1. Отримання доступу до додаткових інформаційних ресурсів та різноманітного навчального матеріалу, що сприяє вдосконаленню навчання та підвищенню якості освіти.

2. Відкриває нові можливості досліджень та вдосконалення методів навчання.

3. Забезпечення миттєвої підтримки в реальному часі, яка дозволяє отримувати вказівки та пояснення від вчителя, що робить процес навчання комфортним та нетравматичним.

4. Створення індивідуальних навчальних програм, що враховують потреби кожного учня та сприяють його успіху в навчальній діяльності.

5. Використання асистента чи вчителя, як інтелектуальних тьюторів, які надають можливість учням отримувати індивідуальну підтримку та вдосконалювати свої навички.

6. Забезпечення педагогічного супроводу та доступу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами до навчальних матеріалів.

7. Автоматизовані тести та зворотній зв'язок полегшують оцінювання та моніторинг успішності здобувачів освіти.

8. Інтерактивність ChatGPT робить навчання більш захопливим та цікавим для учнів.

9. Розвиток навичок роботи з використанням сучасних технологій та розуміння їхнього впливу на суспільство.

10. Розширення доступу до освіти в регіонах з обмеженими навчальними ресурсами.

11. Розвиток важливих навичок для майбутньої професійної діяльності [2, 4].